

Cesta Integrálnej Obnovy Človeka Via Reginae

Svidník, 8-9 december 2018

PROGRAM SEMINARIUM 08.12.2018

1. 09:30 – 10:00 Registrácia účastníkov
2. 10:00 – 10:10 Otvorenie konferencie
3. 10:10 – 10:30 Idea „Cesta Integrálnej obnovy človeka Via Reginae” (Zbigniew Mozdzeń)
4. 10:30 – 10:40 Konceptia projektu (Miroslava Molčányiová)
5. 10:40 – 10:50 Psychická kondícia Slovákov (Katarína-Kurilcová)
6. 10:50 – 11:00 Psychická kondícia Poliakov (Miron Mozdzeń)
7. 11:00 – 11:10 Nový prístup k environmentálnej práci (Edyta Pytko)
8. 11:10 – 11:20 Stanice Cesty Integrálnej Obnovy Človeka Via Reginae (Seweryn Mozdzeń)
9. 11:20 – 11:30 Osobné zdroje a duševné zdravie – budovanie výskumného nástroja (dr. Anna Gagat Matuła)
10. 11:30 – 12:30 Obed
11. 12:30 – 16:30 Prechádzka peším chodníkom Cesty Integrálnej Obnovy človeka Via Reginae
12. 16:30 – 19:00 Voľný čas
13. 19:00 – 21:00 Večera

Myšlienka projektu

Cesta integrálnej obnovy človeka Via Reginae

Nápad

Zrodil sa počas bežného rozhovoru s **kňazom Marianom Rajchelom** a **kňazom Markiem Pieńkowskim**, o témach s akými sa stretávajú vo svojej službe.

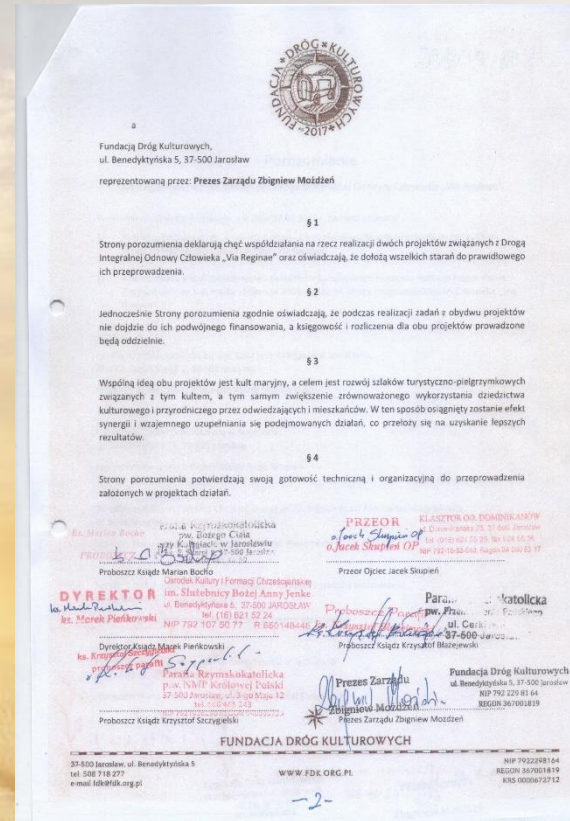
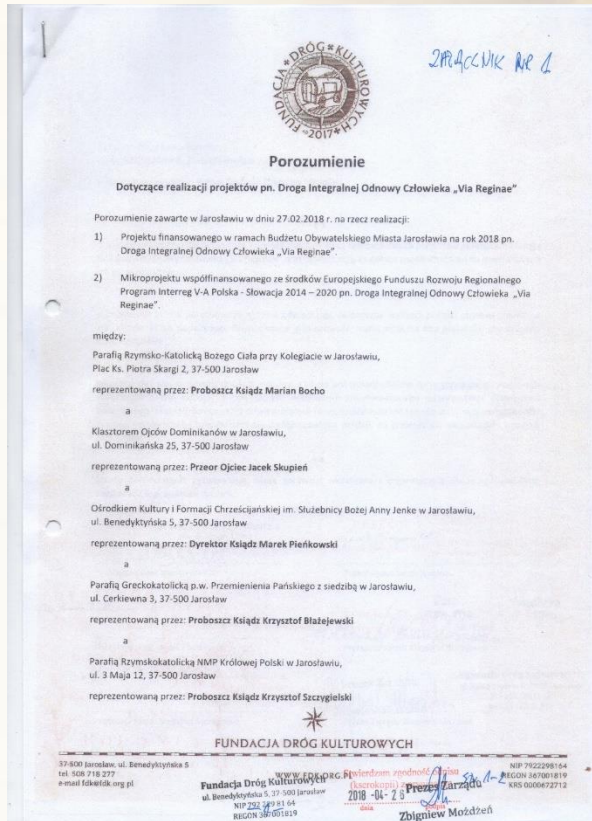
Myšlienka

Vybudovanie **značky** karpatského regiónu špecializujúcej sa na:

- duševnú a psychickú regeneráciu,
- vyvolávanie trvalých pozitívnych emócií a medziľudských vzťahov,
- využívanie prírodného a priestorového bohatstva ako prvkov pobádajúcich k hľadaniu seba samého,
- zachovanie kultúrneho dedičstva súvisiaceho s mariánskym kultom

Dohoda

Partnerstvo

Cezhraničný projekt CIOČ VR, týkajúci sa vypracovania duchovno-psychologickej podpory pre ľudí je prvým, pilotným predsavzatím v prospech práce v prírodnom prostredí, ktorého cieľom je hľadanie riešenia na báze spolupráce poľskej mimovládnej organizácie (Fundacja Dróg Kulturowych) a slovenskej samosprávnej jednotky (Mesto Svidník).

DROGA INTEGRALNEJ ODNOWY CZŁOWIEKA

VIA REGINAE

Projektový tím

Cesta integrálnej obnovy človeka Via Reginae

Podpora mikroprojektu z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja Program Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020

Spoločný mikroprojekt

Vedúci partner – prijímateľ

Fundacja Dróg Kulturowych w Jarosławiu

Partner

Mesto Svidník

Hlavný cieľ projektu

Vybudovanie pešej trasy Cesty Integrálnej Obnovy človeka Via Reginae ako časti väčšej trasy Via Reginae, čiže cezhraničného značkového turisticko-pútnického produktu založeného na východných a západných kresťanských tradíciách.

Ciel'ová skupiny (účastníci) CIOČ VR

V rámci pilotného zavedenia CIOČ VR predstavuje cieľovú skupinu lokálne obyvateľstvo pohraničia a turisti, zvlášť dospelé osoby, rodiny vrátane kresťanov východného a západného obradu.

Počet osôb, ktorých sa dotkne podpora CIOČ VR – v súlade s počtom deklarovaným v žiadosti (120 osôb v Poľsku a 120 osôb na Slovensku).

Termín realizácie: September – December 2018.

Diverzifikácia formy podpory – Každá osoba využije individuálne a skupinové stretnutia na jednotlivých staniciach.

Predstavenie problému – analýza východiskovej situácie Psychická kondícia Slovákov

Duševných chorôb pribúda

Podľa údajov z informačného systému poisťovne stúpa počet hospitalizovaných, aj ambulantne sledovaných pacientov s duševnými chorobami.

- 2008 – 6400 pacientov
- 2016 – 9200 pacientov

Státisíce psychicky chorých Slovákov sa nelieči

Prevažná väčšina ľudí s duševnými chorobami na Slovensku sa nelieči. Vyplýva to z výsledkov výskumu docentky Alexandra Bražinovej z Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Odborníčka, ktorá sa dlhodobo venuje skúmaniu duševných chorôb, zdôrazňuje, že títo ľudia sa neliečia napriek tomu, že dnes existuje účinná liečba, ktorá by im pomohla a zlepšila kvalitu ich života. Príčiny tohto stavu môžu byť podľa nej rôzne: nevedomosť, spoločenská stigma a predsudky, nedostupnosť starostlivosti, chýbajúca prevencia či chýbajúca komunitná starostlivosť.

„V percentuálnom vyjadrení môžeme povedať, že 67 % ľudí, ktorí s veľkou pravdepodobnosťou trpia depresiou, sa v súčasnosti nelieči. Spomedzi ľudí s príznakmi závislosti od alkoholu sa nelieči až 80 % z nich. Pri ľuďoch, ktorí majú s veľkou pravdepodobnosťou príznaky úzkostných porúch, dosahuje počet neliečených dokonca až 84 %,“ hovorí Bražinová o výstupoch výskumu.

Slováci unikátni vo svete

S narastajúcim vekom miera samovražednosti na Slovensku stúpa. „Najvyššia miera samovražednosti je u starších mužov,“ tvrdí Alexandra Bražinová.

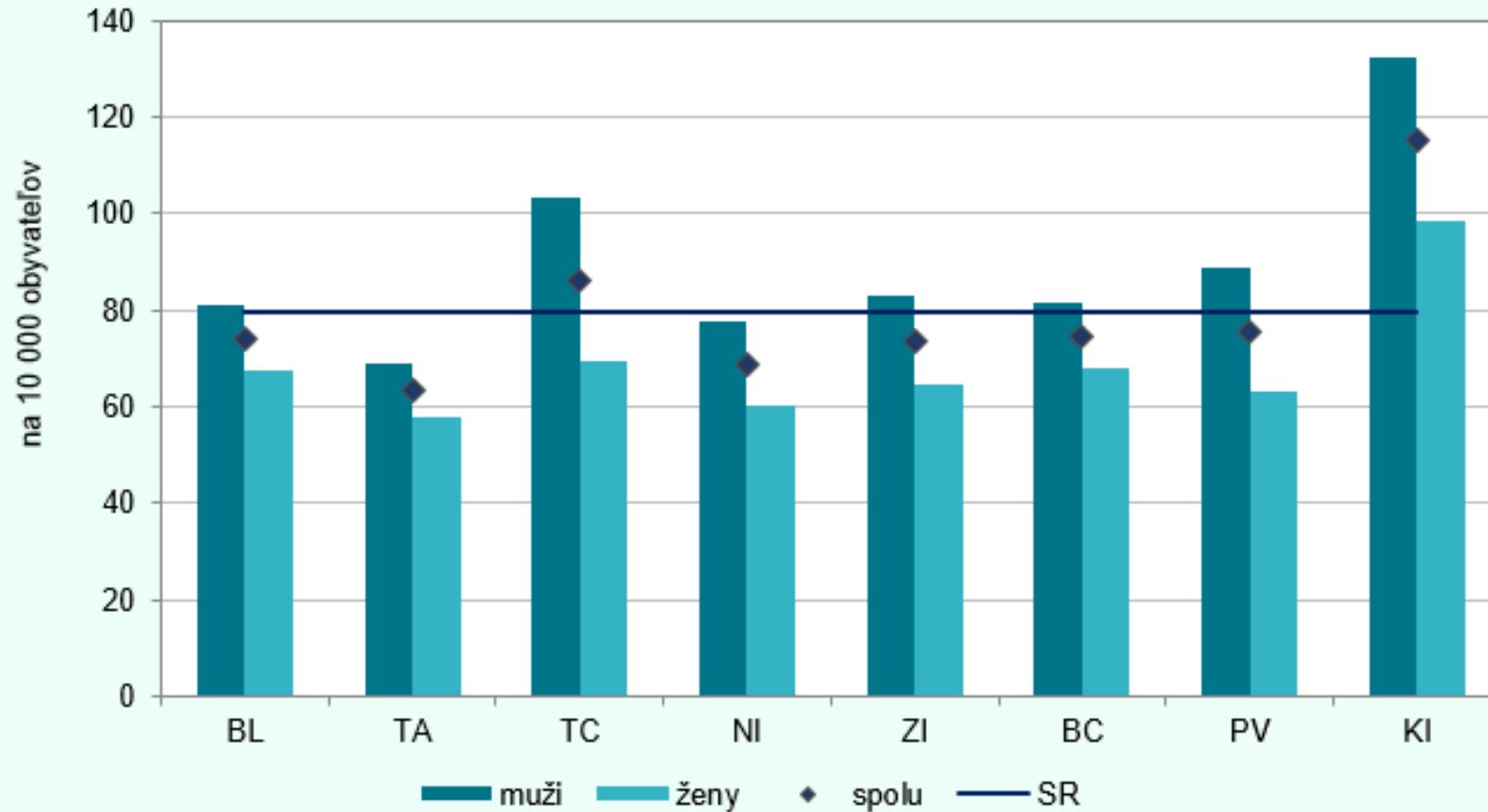
„Odchod do dôchodku, strata náplne života, zníženie finančného príjmu, nehody v rodine, strata partnera – to všetko prispieva k tomu, že sa starší človek môže začať cítiť opustený, sám, že nezvláda život,“ upozorňuje výskumníčka z Univerzity Komenského v Bratislave.

Rizikovou skupinou sú podľa jej slov aj mladí muži. „Muži vo veku od 20 do 40 rokov majú na Slovensku podľa výskumu až 9-násobne vyššie riziko samovražednosti v porovnaní so ženami,“ zdôrazňuje.

Všade inde nie je rozdiel v samovražednosti medzi mužmi a ženami taký výrazný

HOSPITALIZÁCIE PRE DUŠEVNÉ PORUCHY A PORUCHY SPRÁVANIA (F00 – F99) PODĽA KRAJA TRVALÉHO BYDLISKA

Zdroj: (<http://www.nczisk.sk/Aktuality/Pages/Psychiaticka-starostlivosť-v-SR-2016.aspx>)

Národný program duševného zdravia

Bol vypracovaný v zmysle uznesenia vlády SR č.911 zo dňa 21. augusta 2002. Ide o komplexný program starostlivosti o duševné zdravie na Slovensku. Je vytvorený na princípe rovnakého prístupu k starostlivosti o duševné zdravie tak, ako k starostlivosti o telesné zdravie.

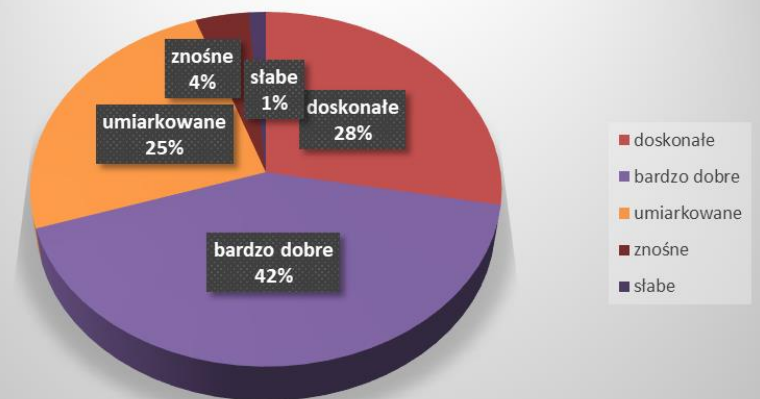
Psychická kondícia Poliakov

Štúdia EZOP - Prvý prieskum o stave duševného zdravia Poliakov sa uskutočnil v súlade s metodikou Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v rozsahu - 10 000 respondentov v produktívnom veku z celého Poľska.

Výsledok: 23% Poliakov má aspoň jednu duševnú poruchu.

Štúdia ukazuje, že 70% ľudí sa cíti "Perfektne" alebo "veľmi dobre". Avšak ostatných 30% sa cíti "mierne", „obstojne" a „chudobne" to znamená, že medzi nimi môžeme hľadať potenciálne záujem o získanie z niektorej formy podpory.

Aktualne pocity zdravia psychicznego

Šedá zóna

V posledných rokoch dosahovalo priemerné deklarovanie psychiatrických zariadení približne 1,5 milióna.

Výskum EZOP ukazuje, že počet potenciálnych kandidátov, ktorí hľadajú nejakú formu pomoci alebo podpory, je asi 7,5 milióna.

Potenciál pre projekt a vypracovanie modelu v oblasti preventívnej zdravotnej starostlivosti - približne **6 miliónov Poliakov**.

V mene princípu:

Prevenca je lepšia ako liečba!

Náklady na choroby a duševné poruchy

- Podľa OECD je až 30-40% chronických práceneschopných ľudí spôsobených duševnými poruchami, čo znamená náklady až do výšky približne **4% HDP**.
Odhady WHO pre EÚ predstavujú náklady približne **450 miliárd EUR** ročne
V Poľsku neexistuje komplexná analýza týchto nákladov. Vzhľadom na údaje od OECD však straty dosahujú približne **79 miliárd PLN** ročne

Odporúčanie odborníkov vykonávajúcich výskum EZOP:

*"Učinná a nákladovo efektívna liečba si vyžaduje hlboké preorientovanie systému duševného zdravia. Určite sa musíme zamerať na špecializované služby, ale aj výhody v rámci primárnej starostlivosti, sociálneho blahobytu, mimovládnych organizácií, ktoré by spoločne vytvorili podpornú sieť, sieť podporujúcu zdravie a zmierňujúcu deštruktívnu interakciu medzi duševnými poruchami a ich vnímaním. Ako ukazuje náš výskum, takýto model má väčšiu sociálnu podporu ako model zameraný na nemocnice, ktorý ukladá dominantné postavenie veľkých psychiatrických nemocníc. „**65% respondentov podporuje starostlivosť o životné prostredie.**"*

Ootenciál:

Inovatívny model

Cesty integrálnej obnovy človeka

Najdôležitejšie problémy:

1. chýbajúci alebo nedostatočný počet programov, stratégií a dlhodobých aktivít verejnej správy,
2. nedostatočné štatistické údaje,
3. nízke povedomie a sociálne poznatky,
4. strach zo stigmatizácie,
5. zle vyvinutá environmentálna a sociálna psychológia

Nový prístup k zmene

Nový prístup k zmene

CIOČ VR je alternatívnou formou pomoci

Dôležitým činiteľom úspechu je:

- zaangažovanie rôznych **špecialistov** z oblasti: psychológie, psychiatrie, duchovnej obnovy, sexuality, rodinných záležitostí
- navrhnutie ekologického modelu ochrany psychického zdravia

Nový prístup k zmene

- Vytvorenie modelu environmentálnej podpory (65% respondentov podporuje environmentálnu starostlivosť založenú na psychológii)
- Zvýšenie dôležitosti preventívnych činností
- Prevencia a nie liečba (opustenie nemocnice)
- Zvyšovanie povedomia

Nový prístup k zmene

- Holistický prístup
- Komplementárnosť činností
- Inovatívny prístup "Podpora vo viere"
- Využitie potenciálu osobných a materiálnych zdrojov
- Environmentálna spolupráca miestnych subjektov

Motto projektu:

"Nájdite svoju cestu ..."

Perspektíva rozvoja

Ciele:

- zabezpečiť osobám s psychickými poruchami mnohostrannú opateru, adekvátnu ich potrebám,
- viesť činností v prospech predchádzania spoločenského vylúčenia a diskriminácie osôb s psychickými poruchami,
- monitorovať a vyhodnocovať účinnosť.

Perspektíva rozvoja

- Aktívna integrácia zdravotného charakteru
- Aktívna integrácia sociálneho charakteru
- Aktívna integrácia edukačného charakteru
- Aktívna integrácia profesionálneho charakteru

Cieľ – Aktívna integrácia osôb ohrozených chudobou alebo spoločenským vylúčením - zlepšenie ich schopnosti zamestnať sa.

Cesta Integránej Obnovy Človeka Via Reginae

Stanica I – Vzdialenosť – Cesta otvorenia

Jarosławskie Opactwo

Svidnicki Gréckokatolícky Kostol sv. Paraskievy

Stanica II – Premýšľanie a úvahy – Ekologická cesta

Jarosławska Kolegiata

Svidnícky pravoslávny chrám svätej Trojice

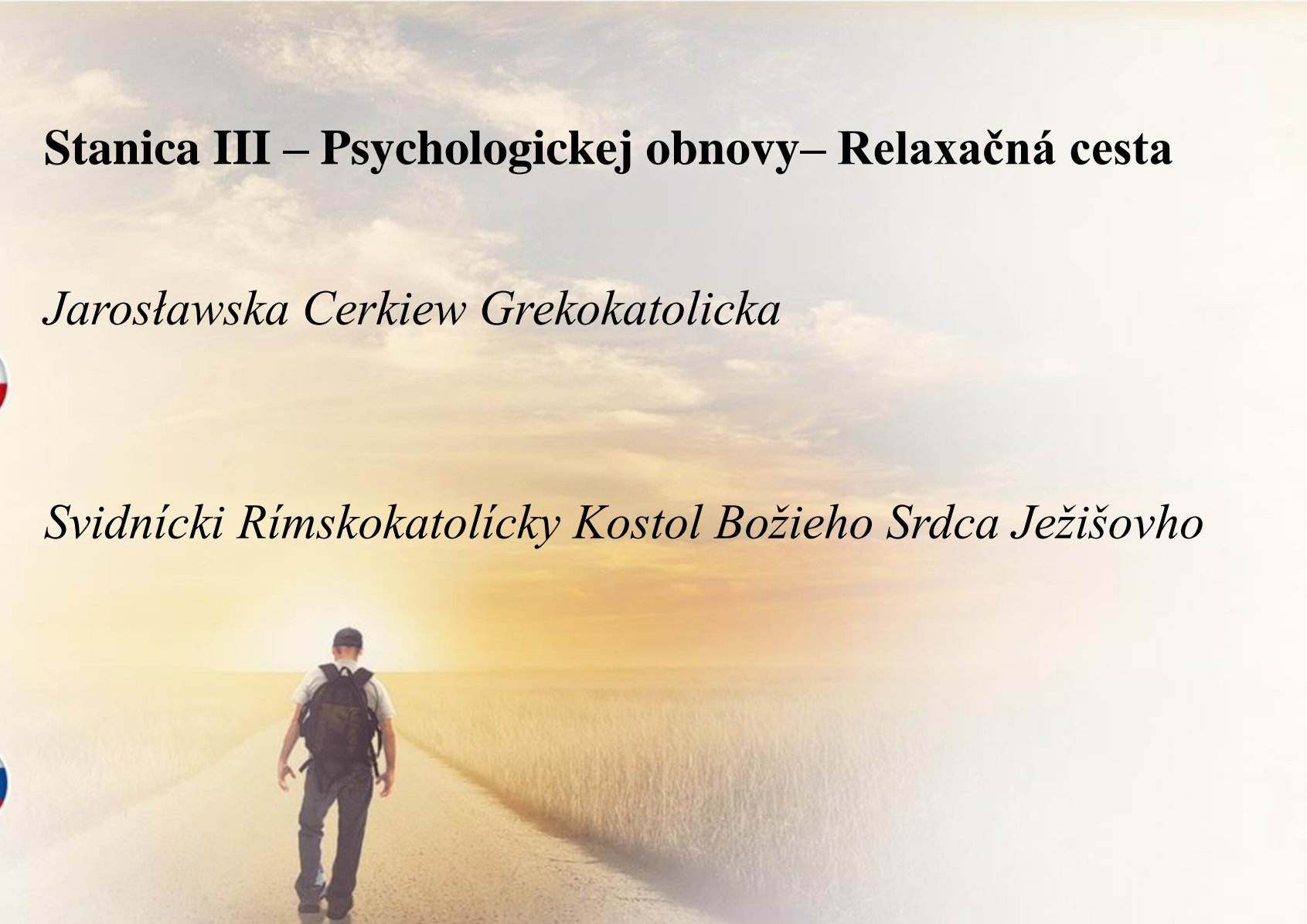

Stanica III – Psychologickej obnovy– Relaxačná cesta

Jarosławska Cerkiew Grekokatolicka

Svidnícki Rímskokatolícky Kostol Božieho Srdca Ježišovho

Stanica IV – Duchovnej obnovy– Cesta uzdravenia

Jarosławska Świątynia NMP Królowej Polski

Svidnícki Gréckokatolícky chrám Presvätej Bohorodičky

Stacja V – Obnova balneologiccká– Cesta očistenia

Jarosławskie Sanktuarium dominikańskie

Svidnícky prírodný prameň

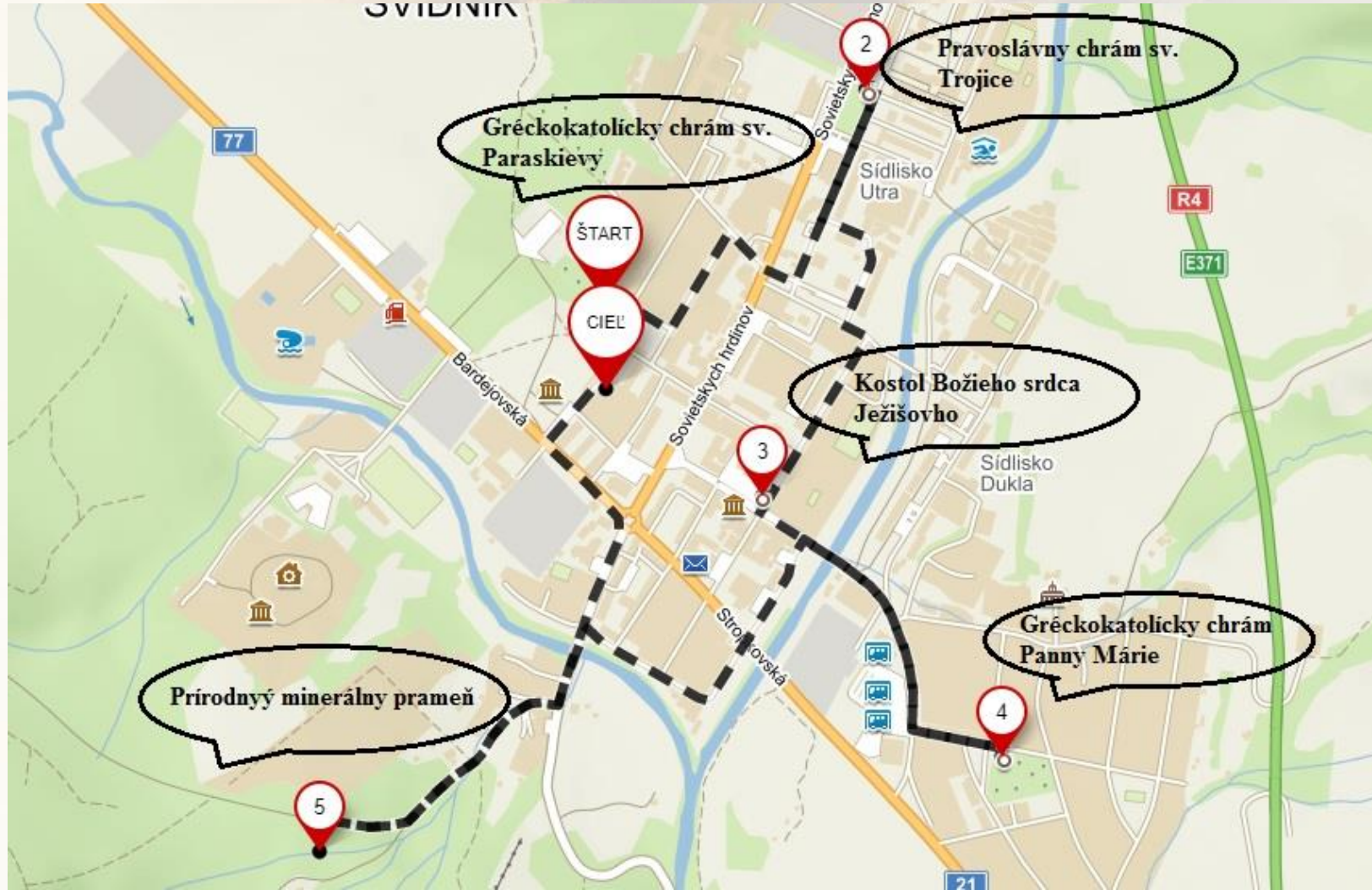

Cesta Integránej Obnovy Človeka Via Reginae PL

Pieszy Szlak Droga Integralnej Odnowy Człowieka Via Reginae

Cesta Integránej Obnovy Človeka Via Reginae SK

PILOTÁŽ

Pilotáž sa odvoláva na predpoklady holisticko-funkčného modelu založeného na troch piliéroch: spiritualita, psychika a telesnosť.

Cieľom je rozvíjať **osobné zdroje**.

Rôzne formy podpory - Každá osoba bude mať prospech z individuálnych a skupinových stretnutí so špecialistami v jednotlivých staniach.

Nástroje

Osobné zdroje a duševné zdravie - vytvorenie pôvodného výskumného nástroja (otázky sa týkajú duchovných aspektov, fyzickej aktivity a kultúrne).

Vplyv duševného zdravia na ľudskú telesnosť pre koncepciu zdravia WHO, Patogenetický a salutogenetický model psychológie zdravia, Patogenetický model (úloha stresu, pesimizmus a ABCD osobnostné pojmy a choroby) a Salutogenetický model (úloha odolnosti a optimizmu).

Odporúčania

- Pilotná podpora účastníkov potvrdila potrebu vypracovať model environmentálnej pomoci založený na spolupráci medzi špecialistami v rôznych oblastiach (výsledok rozhovorov s duchovnými, špecialistami a účastníkmi projektu)
- Podpora poskytovaná na základe spolupráce duchovných a špecialistov sľubuje do budúcnosti, môže byť aplikovaná na každodennú environmentálnu / pastoračnú prácu
- Spolupráca kňazov (rôzne obrady) a špecialistov sú veľmi pozitívne
- Forma pešej turistiky založenej na zdrojoch kultúrneho dedičstva je prvkom, ktorý pozitívne ovplyvňuje vzťahy a náladu účastníkov

Odporúčania

- Dôležitou otázkou bolo zahrnutie pilieru spirituality do holistického prístupu ku človeku
- Podpora vo forme použitia miestností patriacich Cirkvám je ekonomicky opodstatnená (nie je potrebné budovať nové zariadenia)
- Peší chodník spojený s podporou špecialistov sa stala multidimenzionálnym produktom, poskytuje príležitosť organizovať formy pomoci pre účastníkov, je jedným z propagačných kanálov pre miesta kultúrneho dedičstva

Cesta Integrálnej Obnovy Človeka Via Reginae

www strana
dioc.eu
dioc.pl

Ďakujem za pozornosť

